



Βρυξέλλες, 24 Απριλίου 2025
(OR. en)

8086/25

EDUC 112
SOC 223
DIGIT 63
EMPL 143

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Προεδρία
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Ο ρόλος της Ένωσης Δεξιοτήτων στην ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης — Συζήτηση προσανατολισμού

Επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες καθοδηγητικό σημείωμα της Προεδρίας για το ανωτέρω θέμα, ενόψει της συζήτησης προσανατολισμού στο Συμβούλιο (Παιδεία, Νεολαία, Πολιτισμός και Αθλητισμός) στις 12 Μαΐου 2025.

Ο ρόλος της Ένωσης Δεξιοτήτων στην ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης

Η εκπαίδευση και η ανάπτυξη δεξιοτήτων βρίσκονται στο επίκεντρο της οικονομικής και κοινωνικής ατζέντας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης και της οικονομικής και δημοκρατικής ανθεκτικότητάς της, καθώς και για την παροχή ίσων ευκαιριών σε όλους όσον αφορά την πρόσβαση στην εκπαίδευση, τη διά βίου μάθηση και τις ποιοτικές θέσεις εργασίας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θέσπισε την Ένωση Δεξιοτήτων, μια στρατηγική πρωτοβουλία που αποσκοπεί στην ενίσχυση της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της διά βίου μάθησης.

Σύμφωνα με το όραμα της Επιτροπής, η Ένωση Δεξιοτήτων πλαισιώνει την εκπαίδευση και τις δεξιότητες ως πλήρες και ολιστικό στρατηγικό εργαλείο πολιτικής για την οικονομική ανταγωνιστικότητα και τη σταθερότητα της ΕΕ.

Η Ένωση Δεξιοτήτων εισάγει δύο βασικές πρωτοβουλίες που σχετίζονται με την εκπαίδευση:

- σχέδιο δράσης για τις βασικές δεξιότητες, το οποίο επικεντρώνεται στη βελτίωση των βασικών δεξιοτήτων στον γραμματισμό, τα μαθηματικά και τις θετικές επιστήμες, καθώς και των ψηφιακών δεξιοτήτων και των δεξιοτήτων ιδιότητας του πολίτη·
- στρατηγικό σχέδιο για την εκπαίδευση στους τομείς STEM, το οποίο αποσκοπεί στην ενίσχυση της επάρκειας και της σταδιοδρομίας στους τομείς των θετικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών (STEM)·

Η Ένωση Δεξιοτήτων εστιάζει σε τέσσερις άξονες για να διασφαλίσει ότι όλοι έχουν την ευκαιρία να δημιουργήσουν στέρεα θεμέλια δεξιοτήτων και να συμμετάσχουν στη διά βίου αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανειδίκευση για μια ικανοποιητική ζωή. Οι τέσσερις άξονες είναι οι εξής:

- ανάπτυξη δεξιοτήτων για ποιοτική ζωή και απασχόληση μέσω στέρεων εκπαιδευτικών βάσεων, με πρωτοβουλίες για την ενίσχυση και την προώθηση της εκπαίδευσης και των δεξιοτήτων μέσω του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης (EXE), συμπεριλαμβανομένων νέων πρωτοβουλιών, όπως το πρόγραμμα στήριξης βασικών δεξιοτήτων·
- αναβάθμιση των δεξιοτήτων και επανειδίκευση ενός ευέλικτου εργατικού δυναμικού για την ψηφιακή και την πράσινη μετάβαση, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για τη στήριξη της διά βίου μάθησης και της αναβάθμισης των δεξιοτήτων μέσω μηχανισμών όπως το πιλοτικό πρόγραμμα εγγύησης δεξιοτήτων·
- κυκλοφορία δεξιοτήτων σε ολόκληρη την ΕΕ με σκοπό την ανταγωνιστικότητα, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για τη διευκόλυνση της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού με τον εξορθολογισμό της αναγνώρισης των προσόντων μέσω της πρωτοβουλίας για τη φορητότητα δεξιοτήτων·
- προσέλκυση, ανάπτυξη και διατήρηση ταλέντων για το μέλλον της Ευρώπης μέσω μέτρων, όπως η δράση Marie Skłodowska-Curie «MSCA Choose Europe».

Η ανακοίνωση της Επιτροπής προτείνει επίσης ορισμένους νέους στόχους που πρέπει να επιτευχθούν έως το 2030:

- το ποσοστό των μαθητών με χαμηλές επιδόσεις στον γραμματισμό, τα μαθηματικά, τις θετικές επιστήμες και τις ψηφιακές δεξιότητες θα πρέπει να είναι μικρότερο από 15 %, ενώ το ποσοστό των μαθητών με κορυφαίες επιδόσεις στον γραμματισμό, τα μαθηματικά και τις θετικές επιστήμες θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 15 %.
- το ποσοστό των σπουδαστών που είναι εγγεγραμμένοι σε τομείς STEM στην αρχική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK) μεσαίου επιπέδου θα πρέπει να ανέρχεται τουλάχιστον σε 45 %, με τουλάχιστον ένα στα τέσσερα άτομα που σπουδάζουν να είναι γυναίκα·

- το ποσοστό των φοιτητών που είναι εγγεγραμμένοι σε τομείς STEM στην τριτοβάθμια εκπαίδευση θα πρέπει να ανέρχεται τουλάχιστον σε 32 %, με τουλάχιστον δύο στα πέντε άτομα που σπουδάζουν να είναι γυναίκες·
- το ποσοστό των φοιτητών που είναι εγγεγραμμένοι σε διδακτορικά προγράμματα ΤΠΕ¹ θα πρέπει να ανέρχεται τουλάχιστον σε 5 %, με τουλάχιστον ένα στα τρία άτομα που σπουδάζουν να είναι γυναίκα.
- ο ετήσιος αριθμός εκπαιδευομένων από χώρες εκτός της ΕΕ, που πρόκειται να σπουδάσουν και να αποκτήσουν πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην ΕΕ, θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 350.000.

Προτείνεται ένα νέο πλαίσιο διακυβέρνησης (όπως ορίζεται στο παράρτημα), συμπεριλαμβανομένων ενός ευρωπαϊκού συμβουλίου υψηλού επιπέδου για τις δεξιότητες και ενός ευρωπαϊκού παρατηρητηρίου πληροφοριών για τις δεξιότητες, ώστε να διασφαλιστούν η τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής και η εφαρμογή της πολιτικής. Τόσο το συμβούλιο όσο και το παρατηρητήριο θα στηρίξουν το έργο της Επιτροπής για μια νέα σύσταση της ΕΕ των 27 σχετικά με την εκπαίδευση και τις δεξιότητες, καθώς και συστάσεις ανά χώρα στον κύκλο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

Η Ένωση Δεξιοτήτων πλαισιώνει την εκπαίδευση και τις δεξιότητες ως στρατηγικό εργαλείο για την οικονομική ανταγωνιστικότητα. Μολονότι η πρωτοβουλία αναγνωρίζει βασικές προκλήσεις — όπως η μείωση των επιδόσεων όσον αφορά βασικές δεξιότητες, οι ελλείψεις εκπαιδευτικών και η ανάγκη για ψηφιακές και πράσινες δεξιότητες — προσεγγίζει σε μεγάλο βαθμό την εκπαίδευση και την κατάρτιση υπό το πρίσμα της αγοράς εργασίας, δίνοντας λιγότερη προσοχή σε ευρύτερες εκπαιδευτικές αξίες, όπως η προσωπική ανάπτυξη και η κριτική σκέψη.

Ωστόσο, το στρατηγικό πλαίσιο για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, που θεσπίστηκε το 2021 με πρωταρχικό στόχο την οικοδόμηση του ΕΧΕ, παραμένει βασικό πλαίσιο για τη διασφάλιση μιας ολιστικής προσέγγισης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης σε όλα τα πλαίσια και σε όλα τα επίπεδα — από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως την εκπαίδευση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένων της ΕΕΚ και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Καλύπτει πέντε στρατηγικές προτεραιότητες, αρκετές από τις οποίες ευθυγραμμίζονται με τους στόχους της Ένωσης Δεξιοτήτων· επίσης διαθέτει δικούς του φιλόδοξους στόχους σε επίπεδο ΕΕ που έχουν συμφωνηθεί από τα κράτη μέλη, οι ακόλουθοι πέντε εκ των οποίων πρέπει να επιτευχθούν έως το 2030, το ίδιο χρονικό πλαίσιο με τους νέους στόχους που προτείνονται στο πλαίσιο της Ένωσης Δεξιοτήτων:

¹ Τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών.

- **Χαμηλές επιδόσεις των ατόμων ηλικίας 15 ετών σε βασικές δεξιότητες**

Το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 15 ετών με χαμηλές επιδόσεις στην ανάγνωση, τα μαθηματικά και τις θετικές επιστήμες θα πρέπει να είναι κάτω του 15 % έως το 2030.

- **Χαμηλές επιδόσεις στις ψηφιακές δεξιότητες ατόμων κατά το όγδοο έτος σχολικής φοίτησης**

Το ποσοστό των ατόμων κατά το όγδοο έτος σχολικής φοίτησης με χαμηλές επιδόσεις στις γνώσεις χρήσης υπολογιστών και πληροφοριών θα πρέπει να είναι κάτω του 15 % έως το 2030.

- **Συμμετοχή στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα**

Τουλάχιστον το 96 % των παιδιών ηλικίας μεταξύ τριών ετών και της ηλικίας έναρξης της υποχρεωτικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης θα πρέπει να συμμετέχει σε προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως το 2030.

- **Άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση και την κατάρτιση**

Το ποσοστό των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση και κατάρτιση θα πρέπει να είναι χαμηλότερο του 9 % έως το 2030.

- **Ολοκλήρωση τριτοβάθμιας εκπαίδευσης**

Το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 25 έως 34 ετών που έχει ολοκληρώσει κύκλο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης θα πρέπει να ανέρχεται τουλάχιστον σε 45 % έως το 2030.

Η Ένωση Δεξιοτήτων και οι πρωτοβουλίες του EXE έχουν διάφορες συνέργειες και κοινούς στόχους, όπως η ενίσχυση των δεξιοτήτων, η διά βίου μάθηση και η κινητικότητα. Ωστόσο, είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί ότι η προσέγγιση της Ένωσης Δεξιοτήτων με επίκεντρο την αγορά εργασίας δεν επισκιάζει τον ευρύτερο στόχο του EXE, ο οποίος ακολουθεί τη βασική αρχή της επέκτασης των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στο σύνολό τους, σε μια συμπεριληπτική, ολιστική και διά βίου μάθηση και με στόχο να διασφαλιστεί ότι τα συστήματα αυτά συμβάλλουν στην προσωπική, κοινωνική και επαγγελματική ολοκλήρωση όλων των πολιτών και προωθούν τις δημοκρατικές αξίες, την ισότητα, την κοινωνική συνοχή, την ενεργό συμμετοχή στα κοινά και τον διαπολιτισμικό διάλογο.

Οι δεξιότητες αποτελούν το θεμέλιο μιας ακμάζουσας και ανταγωνιστικής οικονομίας και, ως εκ τούτου, τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης θα πρέπει να εφοδιάζουν τους πολίτες με δεξιότητες υψηλής ποιότητας χωρίς αποκλεισμούς, ξεκινώντας από τις βασικές δεξιότητες, οι οποίες αποτελούν βασικό καθοριστικό παράγοντα για την προσωπική ολοκλήρωση και ανάπτυξη, την απασχολησιμότητα, την κοινωνική ένταξη και την ενεργό συμμετοχή στα κοινά. Οι βασικές δεξιότητες γραμματισμού και αριθμητισμού είναι ζωτικής σημασίας, αλλά δεν επαρκούν για να μπορέσουν τα άτομα να αντιμετωπίσουν ένα ταχέως εξελισσόμενο κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον, και οι δεξιότητες αυτές πρέπει να συμπληρώνονται από κριτική σκέψη, δημιουργικότητα και συμμετοχή στα κοινά.

Δεδομένων αυτών των παράλληλων προσπαθειών και του καθιερωμένου πλαισίου του EXE, το οποίο είναι σταθερά εδραιωμένο στη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και προκειμένου να μεγιστοποιηθούν η αποδοτικότητα και η αποτελεσματικότητα των συστημάτων και των πολιτικών εκπαίδευσης και κατάρτισης, η Ένωση Δεξιοτήτων θα μπορούσε να συμβάλει στην ενίσχυση και την ενδυνάμωση του EXE, αντιμετωπίζοντας τις αναδυόμενες προκλήσεις στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, και στη διασφάλιση της αποδοτικής χρήσης των διαθέσιμων πόρων, αποτρέποντας τυχόν επικαλύψεις και πρόσθετες διοικητικές επιβαρύνσεις.

Για να επιτευχθεί αυτό, οι υπουργοί Παιδείας και τα βασικά ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να συμμετέχουν ενεργά στον σχεδιασμό και την εφαρμογή της Ένωσης δεξιοτήτων, προκειμένου να διασφαλιστεί η ευθυγράμμιση με τις εθνικές πολιτικές και προτεραιότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης και να ληφθούν ουσιαστικές και καλύτερα τεκμηριωμένες αποφάσεις σχετικά με μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις που αφορούν την εκπαίδευση, την κατάρτιση και τις δεξιότητες. Μια προσέγγιση που συντονίζεται σε όλες τις πολιτικές εκπαίδευσης και κατάρτισης και περιλαμβάνει όλους τους σχετικούς τομείς — όπως η απασχόληση, οι κοινωνικές υποθέσεις, η οικονομία και ο χρηματοοικονομικός τομέας — θα μπορούσε να μεγιστοποιήσει την αποτελεσματικότητα και των δύο πλαισίων (του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης και της Ένωσης Δεξιοτήτων). Με τον τρόπο αυτό θα διαφυλαχθεί η ολιστική προσέγγιση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης που συμφωνήθηκε το 2021, ενώ παράλληλα θα ενισχυθεί η ανάπτυξη δεξιοτήτων.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω και έχοντας κατά νου ότι προσεγγίζουμε τις εργασίες για την επανεξέταση του στρατηγικού πλαισίου — συμπεριλαμβανομένων των στόχων σε επίπεδο ΕΕ, της δομής διακυβέρνησης και των μεθόδων εργασίας — με βάση την αξιολόγηση του πρώτου κύκλου του ΕΟΧ από την Επιτροπή, η Προεδρία καλεί τους υπουργούς να υποδείξουν τον τρόπο με τον οποίο πιστεύουν ότι η Ένωση Δεξιοτήτων και ο Ευρωπαϊκός Χώρος Εκπαίδευσης μπορούν να αλληλοσυμπληρώνονται και να αλληλοενισχύονται για την προώθηση πιο συμπεριληπτικών και ανθεκτικών στις μελλοντικές εξελίξεις συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης σε ολόκληρη την ΕΕ και τη μεγιστοποίηση της προβολής και της πολιτικής στήριξης με σκοπό την προώθηση των αποτελεσμάτων της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και των δεξιοτήτων σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Για την καθοδήγηση της συζήτησης προσανατολισμού, η Προεδρία καλεί τους υπουργούς να απαντήσουν στα ακόλουθα ερωτήματα:

1. Πώς θα μπορούσε η Ένωση Δεξιοτήτων και ο Ευρωπαϊκός Χώρος Εκπαίδευσης να αλληλοσυμπληρώνονται καλύτερα για τη διασφάλιση υψηλής ποιότητας και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευσης και κατάρτισης για όλους τους εκπαιδευόμενους, αποφεύγοντας επικαλύψεις και πρόσθετες διοικητικές επιβαρύνσεις;
2. Μετά τον πρώτο κύκλο του στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, σε ποια βασικά στοιχεία της Ένωσης Δεξιοτήτων θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα, προκειμένου να υποστηριχθούν οι στόχοι του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης — και να μην απομακρυνθεί η προσοχή από αυτούς — και πώς θα μπορούσε να απλουστευθεί η διακυβέρνηση, ώστε να εξασφαλιστούν μεγαλύτερη συνοχή και πιο γρήγορη και πιο ευέλικτη λήψη αποφάσεων;

Η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τη διακυβέρνηση της Ένωσης Δεξιοτήτων

